

VÅREN 2017

Sälle

HÄLL SKÄRGÅRDEN REN RRF'S MEDLEMSTIDNING

INTERVJU MED ÅRETS PROFESSOR, MARINBIOLOG ERIK BONSDORFF
PRESENTATION AV EN SÄLLE-HAMN: LAUKAS HAMN I SARARANTA | SÄLLE TIPSAR: HAMNETIKETT
I SÄLLES SÄLLSKAP: BEKANTA DIG MED DET NYA SERVICEFARTYGET

PÅ OMSLAGET: *Marinbiolog Erik Bonsdorff. Bild: Veera Säilä*

UTGIVARE: Häll Skärgården Ren rf
Puolalagatan 1, 20100 Åbo

KONTOR TEL. 02 274 5500
salle@pssry.fi

CHEFREDAKTÖR: Veera Säilä
REDAKTIONSRÅD: Veera Säilä, Julia Jännäri, Aija Kaski,
Katriina Murto, Eeva Taimisto, Hanna Haaksi,
Jenny Gustafsson och Veli-Matti Hartikainen
LAY-OUT OCH ILLUSTRATIONER:
Pauliina Vesterinen / Pauhaus Oy
TRYCKERI: Jaakkoo-Taara Oy

© 2017 Häll Skärgården Ren rf

EN GÅVA TILL DET 100-ÅRIGA FINLAND

Jag har arbetat inom föreningen Håll Skärgården Ren i drygt 20 år. Det är en lång tid. Men det känns som om många andra i den här föreningen också lojalt stannar kvar – till exempel våra 12 500 medlemmar. Jag är oerhört lycklig över detta och föreningens årets tema, "Tillsammans", känns mer än träffande.

Denna sommar får vi vårt länge efterlängtade nya servicefartyg till Skärgårdshavet. Detta var inte heller någon enskild persons förtjänst. För ett så omfattande projekt krävs många goda människor, tid, möda och gemensamt engagemang. Så många har deltagit i insamlingen Fixa Flottan att fartyget verkligen är medlemmarnas gemensamma!

Förutom att vi i föreningen gör saker tillsammans är jag också mycket glad över att så många kontakter oss, olika instanser som vill samarbeta med oss för en ren finländsk vattenmiljö. Här kan särskilt nämnas vårt samarbetsavtal med Segling och Båtsport i Finland, Finlands Sjöräddningssällskap och Finnboat rf samt våra många projektpartner som har ingått avtal om gemensamma projekt.

Att agera tillsammans är så mycket roligare än att kämpa på för sig själv. Jag vill uppmana alla att delta i vår strandstädningsskampanj Snygg Beach som är en del av Finland 100-programmet. Kampanjen pågår hela året men kulminerar i och med Nordic Coastal Clean-up Day 6.5, då HSR rf och våra nordiska systerorganisationer förenar våra krafter. Problemen gäller inte bara de stora oceanerna utan också här på våra nordliga stränder finns det att städa! Boka alltså in tid i din kalender för att fira Finlands 100-årsjubileum i strandstädningens tecken och anmäl ditt talko på Snygg Beach-kampanjs webbplats.

Vi berättar om vårt arbete på vår webbplats och i sociala medier – du följer väl oss på Facebook, Instagram och Twitter!

Jag vill önska oss alla lycka till och våra medlemmar och samarbetspartner en fantastisk kommande båtsäsong!

Aija Kaski
Generalsekreterare

PÅ YTAN

VÅRENS SÄLLE

I SÄLLES SÄLLSKAP

VÅR GEMENSAMMA MILJÖ

INNEHÅLL

På ytan.....	4
Vårens Sälle.....	6
Sälle tipsar: Hamnetikett.....	9
Presentation av en Sälle-hamn.....	10
Signaler.....	13
På Sälles kompass.....	14
Två ansikten.....	16
Det vattnas i munnen.....	19
I Sälles sällskap.....	20
Vår gemensamma miljö.....	24
Känner du igen?.....	27
Sälle-produkter.....	28
Stödjure.....	30
Kontaktuppgifter.....	31

På ytan 2017

TEXT: Sammanställd av Sälle-redaktionen

/ HSR rf

1. Mot ett gifffritt båtliv

HSR rf:s nya guide *Mot ett gifffritt båtliv: båtbottnen i fokus* ger båtfararna och båtklubbarna praktiska redskap för hur man kan minska båtlivets skadliga miljöverkningar.

Guiden presenterar alternativa metoder för att hålla båtbottnen ren. Som ett nytt perspektiv presenteras även juridiska redskap som båtklubbarna kan ha nytta av när de ställs inför antifouling-problematiken. Du kan också fördjupa dig i ämnet med hjälp av videoupptagningar från de seminarier som hölls under Vene 17 Båt-mässan. Videona och guiden finns på föreningens hemsidor på avsnittet Miljökunskap.

Du kommer väl också ihåg HSR rf:s avgiftsfria tjänst Rocco, som informerar medlemmarna per sms när havstulpanen fäster sig och ännu går lätt att få loss. Aktivera tjänsten via HSR rf:s Rocco-banner.

2. Välkommen på årsmöte!

Häll Skärgården Ren rf:s medlemmar är välkomna på föreningens stadgeenliga vårmöte den 19.4.2017 kl 17 i Helsingfors.

Mötet hålls på Scandic Hotel Simonkenttä (Simonsgatan 9), i konferensrummet Roba. Vi bjuder på kaffe. På mötet behandlas de ärenden som enligt föreningens stadgar ska behandlas på årsmötet och byggandet av det nya servicefartyget presenteras.

Tilläggsinformation och anmälningar före den 12.4 till adressen: salle@pssry.fi eller tel. 02 274 5500.

Årsmötets föredragningslista skickas åt anmälda deltagare. Välkommen och bestämna över gemensamma ärenden och delta i utvecklingen av föreningens verksamhet!

/ HSR rf

3. Snygg Beach ända från Östersjön till Atlanten

Lördagen 29.4 är starten för den veckolånga Städ-vågen som sveper över stränderna. Veckan kulminerar i Nordic Coastal Clean-up-dagen 6.5, då HSR rf och våra nordiska systerorganisationer städar stränder ända bort till Island.

Under Städ-vågen kan man antingen delta i huvudevenemangen eller också ordna sina egna talkon samt lära sig om återvinning och om hur nedskräpningen påverkar våra vatten. På Snygg Beach-kampanjens webbplats kan du året om anmäla ditt eget strandstädningsevenemang. Snygg Beach –kampanjen är en del av programmet för jubileumsåret Finland 100. Deltagaranvisningar finns på arrangörernas webbsidor www.snyggbeach.fi och www.itamerihaaste.net/sv. Håll dig på rätt våglängd genom att följa den nya städkampanjens Facebook-sidor.

4. Förmånliga fynd inför båtsäsongen

Lördag 22.4 kl. 9–12 anordnas en båt- och friluftsinriktad gårdsloppis utanför HSR rf:s kansli i Nyslott. Loppisen ordnas på Schaumanin Yritystalos gårdsområde mot strandsidan, på adressen Schaumanintie 5.

Evenemanget sparkar igång båtsäsongen för våren och ger alla friluftsmänniskor möjlighet att sälja begagnade båt- och friluftsgrejer i form av en bakluckeloppis. Säljplatserna är gratis, men det lönar sig att ta med eget bord. Det är önskvärt att även företag, organisationer och andra aktörer med fokus på båt- och friluftsliv skulle delta i evenemanget. Platsbokningar kan göras fram till 19.4 kl. 16.00 genom att ringa HSR rf:s kansli i Nyslott på tfn 015 514 648.

3

*Suomi
Finland*
100

HSR rf

5. Bli kvitt skräpet! – Sommarens separatinsamlingar

HSR rf anordnar tillsammans med lokala aktörer avgiftsfria separatinsamlingar som betjänar både stuggäster, båtfarare och fast bosatta i skärgården.

Skärgårdshavets separatinsamling anordnas inom Sydvästra Finlands Avfallsservices verksamhetsområde 3–6.7. Den ambulerande insamlingen tar emot hushållens farliga avfall samt elapparater och metallskrot. Övrigt skrymmande avfall tas emot packat i Sydvästra Finlands Avfallsservices stor-säckar. Tidtabellen för insamlingen och närmare information publiceras på HSR rf:s och Sydvästra Finlands Avfallsservices webbplatser www.lsjh.fi/sv/.

Bottniska vikens separatinsamling går av stapeln 28–30.7, då man avgiftsfritt samlar in metall, el- och elektroniskskrot i Vasas skärgård. Samma veckoslut samlar servicefartyget Roope-Botnia in skrot på följande platser: Jannes Saloon och Lars Björkasskär. Närmare information: www.stormossen.fi.

6. Nytt på Insjöfinlands verksamhetsområde

Antalet diskplatser utökas på Päijänne och Saimen och på Saimen testar vi även insamling av plastavfall.

HSR rf uppmanar alla som besöker gästhamnarna att alltid diska i land så att grävattnet, som skadar de havslevande organismerna, inte tar sig ut i vattendraget. Päijännes nya diskplatser placeras på Kalasaari och för Saimens del kommer nya diskplatser till Ruohonsaari, Ilkonsaari, Rokansaari, Piispanhuvila och Satamonsaari. I dessa samma utfärdshamnar på Saimen kommer det också att finnas insamling av återvinningsbar plast. Insamlingskärnen placeras bredvid diskbänkarna så att det är lätt att skölja ur plastförpackningen innan den sätts i insamlingen.

Låt oss ta hand om hundraåringen

TEXT: Veera Säilä

Under jubileumsåret för Finlands självständighet vänder vi blickarna mot miljön. Låt oss stanna upp och granska hur man under de senaste hundra åren klarat sig på Östersjöns strand samt även rikta kikaren mot morgondagens horisont. I våra frågor guidas vi av marinbiolog Erik Bonsdorff, som samtidigt också begrundar sin egen resa mot titeln som årets professor.

Bonsdorff styr genast in diskussionen på möjligheterna att påverka och på sin barndom i Västra Nyland. Hur skulle skärgårdsnaturen mellan Helsingfors och Hangö se ut idag om de stora industrianläggningar som på 1960-talet planerades för området hade förverkligats? Bonsdorff ser dåtidens radikaliserade atmosfär, uppväxtmiljön i Ekenäs och hemmet som faktorer som starkt påverkat hans förhållande till naturen och hans kritiska tänkande.

– En ung kille som tittar på fåglar i skärgården och fiskar. Det var där det började, skrattar Bonsdorff.

Med åldern övergick fiske- och fågelskådningsutflykterna i skärgården mellan Hangö och Ingå till att handla om fågelskydd. I gymnasiet stod det klart för Bonsdorff att han i framtiden ville arbeta för att skydda havet och skärgården.

Bonsdorff sökte in till Åbo Akademi för att studera biologi. Den unge marinbiologen Erkki Leppäkoski hade då just börjat som biträdande professor och hans iver var berusande och smittade av sig. Bonsdorff och hans studiekamrater uppslukades helt och tog ut allt som stod till buds ur studierna. Biologistudierna tog den unge studeranden till fältkurser och vidare till sommarkurser över hela Norden. Sina fortsatta studier avlade han dels i Norge och dels i Finland och doktorsgraden fick han 1985.

FINLANDS MEST CITERADE MARINFORSKARE

Bonsdorffs karriär består av flera forskartjänster i Finland och utomlands, över 145 vetenskapliga publikationer, ledarskap för stora internationella forskningsgrupper och otaliga medlemskap i olika expertgrupper. Han har redan i 18 år hunnit vara professor i marinbiologi vid Åbo Akademi. Denna långa och gedigna erfarenhet inom marinbiologi

/ Veikko Somerpuro

Klimatförändringen kommer att inverka på vårt ekosystem under följande hundra år.

Att undersöka den marina naturen har också varit en hobby för Erik Bonsdorff.

”När man ser resan som en upplevelse lägger man märke till både det vackra i naturen och problemen.”

/ Daniel Strömberg

och miljöforskning fick ett fint erkännande i januari 2017, när Professorsförbundet utsåg Erik Bonsdorff till årets professor.

Utmärkelsen är en erkänsla för det arbete forskaren utför. Att popularisera forskningen inom sitt eget område ser Bonsdorff som en av sina uppgifter. Detta gör han genom att skriva kolumner i dagstidningar och publicera populärvetenskapliga böcker. Han står till exempel bakom boken Itämeren tulevaisuus (Östersjöns framtid) som var kandidat för Fack-Finlandia år 2010. Det är inte för intet som årets professor beskrivs som Finlands mest citerade marinforskare.

– Jag talar mycket om politikens betydelse, forskarnas yttrandefrihet och om beslutsfattarnas samhällliga ansvar att lyssna på oss. Forskningen måste understödjas för den finns med överallt. Om man drar mattan under fötterna på forskarna får exempelvis inte heller en organisation som Håll Skärgården Ren rf kunskap om hurdana kampanjer man borde fokusera på.

VAD ÄR SÅ FASCINERANDE MED HAVET?

Bonsdorff beskriver inte sig själv som en båtmänniska, även om han har rört sig mycket på havet. Efter barndomen har studierna och yrkeslivet år efter år tagit honom ut till sjöss. Han har hunnit tillbringa hela 20 somrar på Åbo Akademis biologiska fältstation på Åland. På fritiden trivs han fortsättningsvis i Ekenäs där naturen och vattnet är nära. Fågelskådningen har snarare övergått i fågelobservation.

– Det mest fascinerande med havet är det att man inte ser vad som finns under ytan. Det är svårare att lägga märke till problem. Det sägs att det finns två typer av forskare: de som älskar sin teoretiska frågeställning och de som älskar sitt forskningsobjekt. Jag hör nog till den senare gruppen, funderar Bonsdorff.

Professorn upplever att han redan som barn växte in i sitt forskningsämne. På den tiden pratade man väldigt lite om havsmiljöns mående, men Bonsdorff råkade växa upp just i Västra Nyland, där man först började uppmärksamma frågan.

När Bonsdorff får frågan hur tillståndet i Finlands vatten- natur förändrats under de gånga 100 åren lyfter han fram eutrofieringen, eller övergödningen. I tiderna tog sig naturliga näringsämnen från stora avverkningsområden vid kusten och i Insjöfinland ner i vattnen och vattnen drabbades av s.k. naturlig övergödning. Från 50-talet framåt började konstgödsel påverka vattendragen.

– Nu har vi nått en nivå där utsläppen inte längre ökar men det betyder inte heller att halterna skulle minska, preciserar Bonsdorff, som hoppas att i synnerhet politikerna skulle förstå detta.

När vi å andra sidan diskuterar Östersjöns skick under de kommande hundra åren, lyfter professorn fram klimatförändringen som det största orosmomentet. Den pågående uppvärmningen av vattnet innebär att isen – ett typiskt inslag i den finländska naturens mångfald – håller på att försvinna och istället för snötäckta vintrar får vi regn året om. Denna förändring rubbar hela näringsbalansen i vattendragen och strukturen hos vårt vattenekosystem.

– När strukturen ändras blir följdfrågan; hur ändras funktionen? Så kan man också sammanfatta mitt eget forskningsområde. Jag försöker klarlägga hur olika organismer fungerar i en föränderlig miljö.

Förändringen är i själva verket redan här. Sedan någon gång mellan mitten av 80-talet och 2000-talets början har den berört hela Östersjön. Förändringen är strukturell och delvis också funktionell, men det är ännu omöjligt att tolka dess följder. Bonsdorff är rädd för att den natur som vi nu uppfattar som vacker kommer att förändras alltmer radikalt. Exempelvis det för finländarna viktiga hobbyfisket och fisketurerna kan komma att förändras avsevärt när det inte längre finns någon havsfisk.

– Därför måste vi senast nu inse att om vi inte gör någonting – som individer eller som samhälle – kommer förändringen att bli allt större. Vi har alla en rätt och ett ansvar att påverka beslutsfattarna. Nya åtgärder kan

kosta mycket, men i det långa loppet blir det ännu dyrare om vi låter vårt ekosystem mista sitt ekonomiska värde, påminner Bonsdorff.

MIN ROLL

Bonsdorff anser att de teman som Håll Skärgården Ren rf året runt fokuserar på i sitt miljövårdande arbete och i sina miljöprojekt är viktiga.

~~~~~  
"Det mest fascinerande med havet är det att man inte ser vad som finns under ytan."  
~~~~~

De problem som övergödningen medför finns rakt framför näsan på dem som rör sig till sjöss eller bor vid vattnet: bälten av blågröna alger som kommer drivande mot seglaren, fintrådiga alger att räfsa ihop på stränderna och växtligheten som tar över båtbottnarna.

– Övergödningen är förvisso en summa av många faktorer, men den enskilda individen har ett stort ansvar. Vi kan minska skadeverkningar av övergödningen när vi håller de lokala utsläppen under kontroll och vattenförsörjningen i skick, säger Bonsdorff uppmuntrande.

Miljöfostran har också en viktig roll som inte kan betonas för mycket.

– Man måste förmedla de rätta attityderna till barnen och berätta att man inte får slänga skräp i vattnet.

Bonsdorff uppskattar också den av föreningen framtagna kunskapen om antifoulingfärgernas skadeverkningar och om hur man håller en giftfri båtbottnen ren. Man inbillar sig lätt att dagens reglerade färger inte längre förorsakar någon skada för miljön eller människan.

Bonsdorff ber i synnerhet dem som rör sig till sjöss att stanna upp och tänka över sitt agerande. I takt med att båt- och stuglivet ökar alltmer, måste man se till det inte sliter för mycket på naturen.

– Det viktigaste borde inte vara att man tar sig så snabbt som möjligt från ett ställe till ett annat, utan själva resan i sig. När man ser resan som en upplevelse lägger man märke till både det vackra i naturen och problemen. Vi borde vara mer ödmjuka inför naturen. **S**


~~~~~  
"Vi kan minska skadeverkningar av övergödningen när vi håller de lokala utsläppen under kontroll och vattenförsörjningen i skick."  
~~~~~

/ Daniel Strömberg

SÄLLE TIPSAR

Hamnetikett

TEXT: Julia Jännäri

I väntan på att säsongen ska inledas är det trevligt att fänka tillbaka på hamnar man besökt och minnas stämningen på bryggorna. För att alla ska få så fina sommarminnen som möjligt är det bra att hålla följande 10 grundläggande saker i minnet när man lägger till i en hamn.

1. Undvik att skapa svallvågor när du kommer till eller lämnar hamnen.
2. Assistera dem som behöver hjälp och visa hänsyn till andra i hamnen!
3. Respektera andra båtar och använd tillräckligt med fendrar.
4. Håll din båtplats i ordning: rulla ihop rep och dra sladdar prydligt så att ingen snubblar på dem.
5. Kom ihåg flaggningsreglerna.
6. Respektera andras brygg- och nattro!
7. Följ tidtabellen för bastuturerna.
8. Kom ihåg att städa efter dig: sortera skräpet i rätt tunnor, diska i land, grilla på särskilt anvisad plats och töm septiktanken i sugtömningsanläggningen.
9. Respektera hamninnehavaren och glöm inte att betala bryggavgiften!
10. Visa respekt för naturen!

Förutom de allmänna bryggreglerna är det också bra att komma ihåg ett par saker till. Även om en utfärdshamn saknar övervakning gäller ändå ordningsregler.

1. Gör plats vid bryggan för nya båtar.
2. En bryggplats varken kan eller får reserveras i förväg.
3. I en utfärdshamn får man stanna högst två nätter i rad.
4. Tystnad ska råda på bryggan kl. 22–07. Även andra tider är det bra att undvika högljudda aktiviteter.
5. Var sparsam med veden i utfärdshamnarna så att den räcker åt alla. Det är inte heller tillåtet att ta med sig ved från hamnarna.

Presentation av en Sälle-hamn

Laukas erbjuder mångsidigt program och aktiviteter för folk i alla åldrar.

Tusenåriga vatten mister inte sin lockelse

TEXT: Julia Jännäri

Rastplatserna längs de vattenleder som var i bruk redan under den kamkeramiska tiden hedrar fortsättningsvis regionen då Sararanta i Laukas i början av februari belönades som årets insjöhamn i samband med norra Europas största båtevenemang mässan Vene 17 Båt i Helsingfors.

Laukas hamn, Sararanta, ligger vid stranden av Saraavesi mellan Päijänne och Keitele. I Saraavesi förenas vattenlederna till Rautalampi, Viitasaari och Saarijärvi. På strandklipporna har man hittat Fennoskandias mest omfattande klippmålningar. De är över 6000 år gamla och vittnar om att dessa vattenleder användes redan i ett tidigt skede.

Laukas hamn blev klar år 1993, samtidigt som Keitele kanal öppnades. Kanalen möjliggjorde timmerflottning samt vattentrafik mellan Keitele och Päijänne i dess nuvarande form. Hamnen lämpar sig inte för de allra största segelbåtarna på grund av kanalbroarna, men i övrigt är det full fart i Laukas.

– Tack vare evenemangen har vi årligen över 10 000 besökare i hamnen, berättar Kalevi Lahtonen från Laukas kommun.

EN BAS MED FULL SERVICE

Hamnen är välutrustad och hamnavgiften inkluderar högklassiga bastjänster. Hamnen förfogar över ett välskött grönområde där det erbjuds aktiviteter av många slag för alla olika åldrar. Hamnen har bland annat en lekplats, en trafikpark, en RC-bana, en frisbeegolfbana, en beachvolleyplan och en mattvättplats. Eftersom hamnen är en del av Laukas kyrkby finns all service båtarna behöver på gångavstånd.

I hamnen finns ett café som erbjuder aktiviteter för både besökare och lokalbefolkningen. Caféet hyr ut vattenskotrar, SUP-brädor och kanoter och på så sätt har även besökare som anländer landvägen möjlighet att bekanta sig med de närliggande vattnen. Caféet öppnar på valborgsmässoafton och betjänar sedan dagligen fram till mitten av september.

/ Laukas kommun

*De fantastiska insjölandskapen
har lockat besökare ända sen
den kammeramiska tiden.*

EN VÄLFÖRTJÄNT ELOGE

Laukas, som valdes till Årets insjöhamn på mässan Vene 17 Båt, har inte bara fått positiv respons för sin trivsel och det mångsidiga serviceutbudet utan i synnerhet för sin hjärtliga personal och sitt stora utbud av olika evenemang. Det mångsidiga programmet innefattar allt från konserter till strongmantävlingar.

– Den där utmärkelsen vittnar om de värderingar som vi redan från början velat satsa på. Genast när vi öppnade var vi en Blå flagg-hamn och numera en Sälle-hamn. Det är en status som vi alltid vill ha, konstaterar hamnansvarige Lahtonen. **S**

LÅT OSS TILLSAMMANS HÅLLA SKÄRGÅRDEN OCH STRÄNDERNA RENA

Den finländska naturen är vacker. Det är vår uppgift att se till att den är det även i framtiden.
Här är några goda tips för båt- och stugliv:

- RENGÖR MED CITRON, ÄTTIKA OCH SODA.
- ERSÄTT ENGÅNGSSERVISEN MED EN TRÄSERVIS, SOM KAN DISKAS.
 - ANVÄND ALLTID STÄNKSKYDD, DÅ DU TANKAR BÅTEN.
- PLANERA TÖMNINGEN AV SEPTITANKEN OCH KARTLÄGG SUGTÖMNINGSTATIONERNA PÅ FÖRHAND.
 - UNDVIK ATT KÖPA PACKADE PRODUKTER OCH SORTERA SOPORNA.
 - LÄMNA INGET I NATUREN, SOM INTE HÖR HEMMA DÄR.

Mera idéer hittar du på www.hallskargardenren.fi, som förresten är gjord av Poutapilvi.

UUSILLE VESILLE

Kaipaatko uusille vesille, kulkemattomille väylille? Vene ja Kippari ovat parhaat oppaasi, kun haluat löytää uusia rantoja ja käymättömiä satamia. Me etsimme reitit, sinä kuljet ne. Kaikilla merillä ja järvillä.

otavamedia

Henrik "Roope" Rehbinder

43-årig fiskeguide, kock och medlem av HSR rf

TEXT: Veera Säilä

Vad betyder naturen för dig?

~ För mig är naturen inte bara ett viktigt andningshål, utan också min viktigaste samarbetspartner! Som barn hade jag privilegiet att få leva vid havet och fiska i Helsingfors och i Borgå skärgård. Senare höll det hektiska kockyrket på att helt uppsluka min fritid. Viljan att kombinera vistelse ute i naturen, min fiskehobby och kockyrket inspirerade mig till att i början av 2000-talet grunda mitt företag för fisketurism och min beställningsrestaurang i Sjundeå. Nu är jag omgiven av mångskiftande natur och vattendrag och har också fått ta med mina kunder ut på naturupplevelser.

Favoritplats bland Finlands vattendrag

~ Jag har i hela mitt liv rört mig med båt och fiskat på sträckan mellan Ingå och Borgå, och Finska vikens skärgård har inristats som mitt själsliga landskap. Det griper tag i mig varje gång. Min nuvarande hemhamn vid Sjundeå å ger en fantastisk möjlighet att samtidigt röra sig på insjöar, ån och havet.

Vilket missförhållande i fråga om miljön skulle du vilja uppmärksamma mer?

~ Över 90 % av all fisk som fångas i Finlands havsområden är strömming och vassbuk som huvudsakligen blir foder för pälsindustrin, samtidigt som fisk flygs in till landet från andra sidan jordklotet. Ur ett kockperspektiv är det enklaste sättet för var och

en att indirekt påverka tillståndet i Östersjön att välja inhemsk fisk som fångats på ett hållbart sätt, såsom gädda, braxen och andra karpfiskar samt i synnerhet strömming och vassbuk. Lagen om utbud och efterfrågan hjälper till att anpassa vår fiskeekonomi i en mer hållbar riktning. Nu kan yrkesfiskarna lyckligtvis själva bestämma tidpunkten för strömmingsfisket och strömmingens tillgänglighet i butikerna kommer att bli bättre. Också tillverkarna av förädlade fiskprodukter har börjat använda mer strömming. Man har fått upp ögonen för användningen av strömming och vassbuk som tungmetallfritt foder inom fiskodlingen. Snart kommer konsumenten att ha möjlighet att välja sådan regnbågsforell, sik och annan odlad fisk som minskar näringsbelastningen i Östersjön – förhoppningsvis kommer den dessutom att vara ekologiskt odlad i bassänger med slutet kretslopp.

Ditt löfte till naturen

~ Jag lovar att jag även i fortsättningen ska sprida mitt glädjebudskap om användningen av inhemsk, hållbart fångad fisk och arbeta ännu mer för att skydda utsatta fiskbestånd. Tillsammans med mitt företag Vapaaherranelämä deltar jag i arbetet med att förbättra tillståndet i Sjundeå å för att återuppliva det utrotningshotade havsöringsbeståndet. Vi river gamla vandringshinder och iståndsätter lekgrusplatser under ledning av skötsel föreningen Virtavesien hoitoyhdistys. **S**

Vems signaler skulle du vilja höra i nästa nummer av Sälle? Naturmänniskan, flugfiskaren och hela Finlands mest kända röst **Katri Helena**.

Objekt genom tiderna

TEXT: Sälle-redaktionen

／ Gustav Ramberg

En av Själs viktigaste sevärdheter är träkyrkan från 1734 och den fristående klockstapeln.

／ Anu Pukki

Vid Honkasaari får många paddlare för första gången se naturskyddets symbol Saimenvikaren.

Mångsidiga Själo

Ön Själo som ligger i Skärgårdshavet norr om Nagu erbjuder upplevelser för såväl den historiskt intresserade som för naturentusiasten och ger stimulans åt forskarsjälar. Själs långa historia präglas av de epoker när spetälska och sinnessjuka vårdades där. Numera är det den mångskiftande naturen som fångar besökarnas uppmärksamhet. På Själo påträffas sällsynta och rentav utrotningshotade arter. På Själo har Skärgårdshavets forskningsinstitut vid Åbo universitet sedan 1960-talet haft en forskningsstation som fokuserar på tvärvetenskaplig forskning om området och Östersjön.

Sommaren 2017 utökas serviceutbudet. Besökare kan nu ta igen sig med en kopp kaffe eller avnjuta en god lunch i det gamla sjukhusets matsal. Man kan också i större utsträckning än tidigare bekanta sig med det forskningsarbete som bedrivs på ön. Förutom med egen båt är det också möjligt att besöka ön med förbindelsefartyg. Man kan övernatta antingen i egen båt eller i Själs stämmningsfulla stenhus.

www.visitseili.fi

En pärla för paddlare

I de västra delarna av Pihlajavesi, i den norra änden av Muikunselkä finns Honkasaari (N61°32,4' E28°35,5') – en favorithamn bland paddlarna på Saimen. Klippiga stränder och HSR rf:s tjänster lockar besökare att ta en paus nära Saimenvikarna. Färjvakten i Rongonsalmi har berättat hur han sommartid får följa med vikarnas nyfikna framfart. Området är ett perfekt utflyktsmål såväl för nybörjare som för mer erfarna paddlare. Det finns gott om labyrintartade vattenrutter och fantastiska klippstränder.

Honkasaari beundrades av många i samband med kanotstafetten Suomi Meloo år 2014. Finlands största paddlings-evenemang anordnas i år som en del av hundraårsjubileet med anledning av Finlands självständighet. Stafetten går av stapeln 11–17.6 och ruten går från Kuusamo till Ijo. Under detta glada kanotevenemang paddlar man ungefär 500 kilometer. Längden på de enskilda etapperna varierar mellan tio och 35 kilometer.

www.suomimeloo.fi

Serien presenterar och ger tips om intressanta besöksmål inom HSR rf:s verksamhetsområden

Skärgårdens och kustens turismtjänster på ett och samma ställe.

På Rokansaaris vindlande stigar känns historiens vingslag

Hitta ditt eget favoritställe!

En ny webbplats har skapats för båtfarare och andra resenärer som rör sig i skärgården. Webbplatsen Visitsaaristo.net förmedlar enkelt och smidigt information om vilka tjänster hamnarna och företagen erbjuder och tjänsten kan användas både via datorn och mobilen.

För varje hamn finns en ritning över bryggan som gör det tryggt att ta i land. De som rör sig till sjöss ser inte bara uppgifter om djupet utan även de platser där man kan förtöja båten. Tjänsten kommer även att inkludera uppgifter om var det finns Sälle-tjänster och Sälle-hamnar.

Webbplatsen kan användas också på svenska och engelska tack vare de olika språkversionerna. Hamnuppgifterna tillhandahålls av Suomen Vierasatamat Oy, som ger ut guidebokserien Käyntisatamat-Besökshamnar och som även fungerar som HSR rf:s samarbetspartner.

www.visitsaaristo.net

En bit av Insjöfinlands turismhistoria

Rokansaaris historiska berättelse fick sin början på 1940-talet när Vilho Montonen från Viborg lät bygga en bastu och en liten sommarvilla på ön. Efter krigsslutet byggdes villan ut och ett semesterhem med helpension tog fart och hade sina glansdagar under 1950-talet. Många av den tidens kändisar tillbringade sina somrar på Rokansaaris stränder och i de trivsamma uthyrningsstugorna.

På ön finns numera ett idylliskt sommarcafé, bärrika moar, uthyrningsstugor, en utfärdshamn med tillhörande service och möjlighet till rofyllda bastubad som alla bidrar till båtfararnas trivsel. Området ägs av Saimens rekreativområdesförening som också istandsätter de skyddade byggnaderna i området. Dessa påminner besökarna om den insjöfinländska turismens historia. HSR rf står för underhållsarbetet i området och för stuguthyrningen. På ön finns också försvarsvärn som ryssarna byggde under första världskriget. Rokansaari är också på förslag att ingå som en del av Saimens Geopark.

Stugbokningar görs till HSR rf:s kansli i Nyslott på tfn 015-514 648.

— *Två ansikten*

**Jarkko
Pajusalo**

Verkställande direktör, Finnboat

— Veera Säilä

PÅ ARBETSBORDET:

TEXT: Veera Säilä

Jarkko Pajusalo år fick en fartfylld start när han blev tvungen att sätta sig in i verksamhetsprinciperna och framtidsutsikterna för branschförbundet för landets båtindustri och -handel.

Pajusalo tillträdde som Finnboats verkställande direktör i januari. Han är ny inom båtbranschen, men har en gedigen bakgrund inom företags- och organisationsvärlden. Han har verkat inom industri, internationell affärsverksamhet och inom konsultation. En söndagsmorgon när Pajusalo drack sitt kaffe fick han syn på en intressant platsannonser inom en ny bransch: annonsen väckte hans uppmärksamhet och på den vägen är han.

– Det har varit mycket att lära sig, men jag har trivts bra. Från den väldiga båtmässan i Düsseldorf fortsatte jag direkt med ett pass på Helsingforsmässan. Nu drar vi upp planer för hur vi kan förnya den flytande båtutställningen Uiva som hålls i augusti, sammanfattar Pajusalo.

När man funderar över hur båtintresset kunde ökas ser han sig själv som ett synnerligen bra undersökningsobjekt. Pajusalo har ingen egen båt trots att han ända sedan barnsben rört sig till sjöss. Med stigande ålder har Pajusalo vänt blicken från insjöarna mot havet: en egen segelbåt har varit på inköpslistan i årtal och i april hägrar tenten för kustskepparexamen.

Pajusalo anser att folk borde få tillräckligt med information om hur man skaffar och underhåller en båt för att sänka tröskeln för att skaffa båt. Också bilden av båt hobbyn som elitistisk borde ändras. I medierna är det närmast lyxbåtarna som lyfts fram, medan det i själva verket huvudsakligen handlar om dagsutflykter, fiske, segling och relativt små motoreffekter.

– Globalt sett är båtliv en hobby för alla och den har positiva effekter till och med på den mentala hälsan.

Världen förändras och med den också konsumentbeteendet, därför måste vi hålla ett öga på trenderna. Pajusalo tror att även om formerna och materialen för båtlivet förändras kommer man alltid att bege sig ut till sjöss, eftersom vattnet utgör en efterlängtd motvikt till den hektiska vardagen.

– Nu kan man skönja en viss splittring gällande hobbyerna och folk funderar över om de vill äga eller använda. Tjänstifiering och olika hyresmöjligheter kommer att vara en del av framtiden, förutspår Pajusalo.

Som en global megatrend lyfter Pajusalo fram den ökade miljömedvetenheten. Ett ansvarsfullt båtliv, återvinningsekonomi, elmotorer, solceller, metoder för bottenrengöring och bränslen utvecklas i snabb takt. Pajusalo uppmanar alla att dela med sig av miljöfostran till sina barn och utmanar Håll Skärgården Ren rf:s medlemmar att värva en vän som ny medlem i föreningen.

”Globalt sett är båtliv en hobby för alla och den har positiva effekter till och med på den mentala hälsan.”

Kaffepauserna och barnens scheman ger rytm åt båtbyggare Marko Nikulas långa arbetsdagar, medan han tillverkar tjärdoftande träbåtar i en gammal snickarverkstad.

I tiderna hittade man tre båtar i ett skärgårds- eller kusthushåll: en eka, en roddsump och en skötbåt.

– Båten var ett nödvändigt arbetsredskap, som gjorde att man kunde ta sig runt, fiska och transportera saker, berättar Nikula.

De mindre båtarna var praktiska när man skulle fiska i närbelägna vatten och för kvinnornas mjölkningsresor. Med skötbåten kunde man fiska strömming även längre bort hemifrån, åka in till stan och även transportera boskap. Med en storbåt, som fanns i mer förmögna hushåll, kunde man transportera stora mängder varor till marknaden.

Precis denna historiska aspekt och båtlivet fascinerade Nikula redan som ung, fastän han själv inte har någon egentlig erfarenhet av båt- eller skärgårdsliv. Olika slumpmässiga händelser ledde in Nikula på en båtbyggarutbildning och han grundade sitt eget båtbyggeri år 2006. Hans händer har gett upphov till fler än trettio båtar: savolaxiska roddbåtar, ekor, havsroddbåtar samt allmogebåtar på mellan fem och tolv meter. Hans arbetsbord fylls också med olika restaureringsarbeten, såsom byten av sidobord, förnyande av inredningen, mastreparationer och däckrenoveringar.

– Träbåtar har ofta en lång historia. De har varit med om mycket och har ett stort affektionsvärde. Det är fint att man i slakten värnar om dem och att vi ännu låter reparera båtar som våra förfäder byggde, gläder sig Nikula.

Båtens roll har genomgått en total förändring under de senaste hundra åren. På mässor ser Nikula hur folk fascinerar av träbåtarna, men att modet sedan sviker och fördomarna om det underhållsarbete som krävs bromsar köpet. Glädjande nog lever den gamla allmogebåtskulturen kvar bland annat inom kappseglingen. Nya allmogebåtar har byggts sedan 80-talet. De är livfulla och lämpar sig bra för att göra utfärder med, bland annat på grund av sitt låga djupgående.

En tjärad träbåt håller i decennier om den bara förvaras rätt och rengörs och tjäras årligen. Varje båt som Nikula skapat byggs av inhemskt trä och planeras individuellt för att motsvara kundens behov.

Nikula anser att människan är en del av naturen. I denna tanke kulminerar hans äventyrliga och hållbara livsvärden som han också vill förmedla till sina barn.

– Människan borde vara en ödmjuk invånare här på jorden. Vi borde flytta vårt fokus bort från oss själva, och mot världen och andra människor. Vi har skapat ett sådant läge att vi måste ta hand om vår planet. Det råder ingen brist på gåtfullhet i världsalltet. **S**

”Båten var ett nödvändigt arbetsredskap, som gjorde att man kunde ta sig runt, fiska och transportera saker.”

**Marko
Nikula**

Båtbyggare

VI UTBILDAR FLER HJÄLTAR FÖR FINLAND.

Ju fler hjältar som finns bland oss,
desto mindre blir skadorna.

I år erbjuder LokalTapiola 30 000 skolelever
och 15 000 kunder utbildning i första hjälpen.

Det vattnas i munnen

RÅGIG ABBORRGÖMMA

Alltid orkar man inte börja filea fisk och då är denna gryta ett enkelt och gott tillskott i receptlådan!

Cirka 1 kg små abborrar (men låt de allra minsta fiskarna få växa till sig i fred)

1–2 dl olja
3–4 msk ketchup (eller enligt tycke och smak)
salt
krydd- eller svartpeppar

Pajskal av rågmjöldeg (färdig deg går också bra):

5–6 dl rågmjöl
2–3 dl vatten
salt

Avlägsna inälvor och huvud på fiskarna, fjällen mjuknar i ugnen. Blanda olja, ketchup och kryddor i en ugnsfast gryta eller form. Lägg i abborrarna och vänd fiskarna i oljeblandningen så att de kryddas överallt. Det är bra att ha så pass mycket av oljeblandningen att fiskarna ligger delvis täckta av vätskan. Gör ett pajskal av rågdeg genom att blanda rågmjöl, vatten och salt. Kavla ut rågdegen och placera skalet ovanpå fisken. Täck formen med ett lock eller folie. Grädda i ugn i 100–125 grader i 8–10 timmar. Kryddblandningen kan anpassas efter egen smak, men också i denna form får abborrgrytan det att vattnas i munnen.

För receptet tackar vi **Susanna Pirttijärvi**, vår medlem som rör sig med båt i Östra Finska viken!

VINKKI: Visst fiskar du alltid bara just så mycket som du ämnar äta.

/ I Sälles sällskap

TEXT: Sälle-tidningens redaktion

1. Ett större fartyg gör det möjligt att på bred bas förbättra och utveckla avfallshanterings tjänsterna, både ekonomiskt och ekologiskt. Vi kan också bättre ta emot nya uppgifter, t.ex. i anslutning till havsforskning.

2. Målsättningen för den tredje kampanjperioden är att samla in medel för förnyande och reparation av de föråldrade servicefartygen i Botniska viken, Päijänne och Saimen.

Projektet att bygga det nya servicefartyget håller tidtabellen

BÄSTA MEDLEM,

mitt namn är Raimo Kivimäki och jag började som projektledare för fartygsanskaffningen förra hösten. Jag är YH-ingenjör till utbildningen och har behörighet som övermaskinmästare. Min militära grad är ingenjörskommendör. Jag har tjänstgjort inom marinen i 37 år och arbetat med olika uppgifter inom fartygssektorn. Bland annat övervakade jag byggandet av robotbåten Oulu, och i 10 år var jag maskinchef ombord på den, i några år maskininspektör och de senaste 12 åren var jag sektorchef för fartygssektorn. Att bygga ett nytt fartyg är alltid en i viss mån unik och mycket utmanande process. Jag tror att min yrkeskunskap kommer att vara till hjälp vid anskaffningen av ett bra och fungerande fartyg och som bevakare av beställarens intressen.

Köpebrevet över anskaffningen av det nya avfallshantlingsfartyget undertecknades i slutet av oktober med den Pargasbaserade verkstaden och båttillverkaren Oy HL-Metal Ab. Den egentliga anskaffningen inleddes dock redan ett par månader tidigare då upphandlingsspecifikationen utarbetades. I det skedet fick fartygets utrymmen och system sin nuvarande form och vilka anordningar som ska ingå i köpet samt materialval specificerades. Samtidigt bildade både beställare och leverantör sig en gemensam uppfattning om vad köpet innefattar.

Tillverkningen av skrovet inleddes genast när bläcket på köpebrevet torkat. Skrovet gjordes i tre delar: två pontoner och mittdelen. Delarna målades och transporterades med långtradare till Pargas där de monterades ihop till ett sammanhängande skrov. Däckskonstruktionen i aluminium tillverkades

Däcksutrymmet cirka
100 m²

Längd
23,95m*

Bredd
9m*

3. I framtiden går det lätt att sköta tömningen av föreningens flytande septitankar, då det i fartygets pontoner placeras 20 m³ slamtankar med pumpar.

4. Det nya fartyget får två motorer av typen 8,4L Sisu Agco (AGCO Power) med axeldrift. Fartygets marschfart kommer att ligga vid cirka 8-10 knop beroende på lasten.

5. I enlighet med föreningens principer kommer vi att frångå användningen av antifoulingfärg som är skadlig för havsorganismer på de delar av skrovet som är under vatten. Bottnen kommer att hållas ren med ultraljudssystemet SonicShield.

Bärkraften drygt
50 ton

också i tre delar och placerades på skrovet i början av mars. Därefter inleddes processen att utrusta fartyget, det vill säga maskiner, tankar och andra anordningar monterades. För närvarande pågår utrustandet för fullt och olika aktörer springer emellanåt i fötterna på varandra. Enligt planen ska fartyget sjösättas i början av maj, varefter testningar i hamn och till sjöss tar vid. Då verifieras att anläggningarna och installationerna verkligen fungerar i praktiken. I början av juni ska allt vara klart.

I det stora hela har projektet framskridit enligt planerna. Vi har åstadkommit mycket på kort tid och till det yttre ser fartyget redan nästan färdigt ut. Trots detta finns det ännu mycket att göra för att vår nya stolta farkost ska kunna sätta igång och jobba på allvar.

* 8 meter längre och 5 meter bredare än M/S Roope.

Projektledare Raimo Kivimäki

En full flytande sugtömningsanläggning besparar Östersjön cirka 3 ton alger!*

Ett välfungerande system för insamling av avloppsvatten hjälper båtfararna att följa lagen och besparar vattennaturen en onödig avloppsbelastning. Eftersom mycket lite vatten används vid spolningen är näringsmängden i båtfararnas avloppsvatten förvånansvärt hög, exempelvis sett i relation till hushållens avloppsvatten. HSR rf uppmantrar alla båtfarare att tömma sitt toalettavfall i sugtömningsanläggningar.

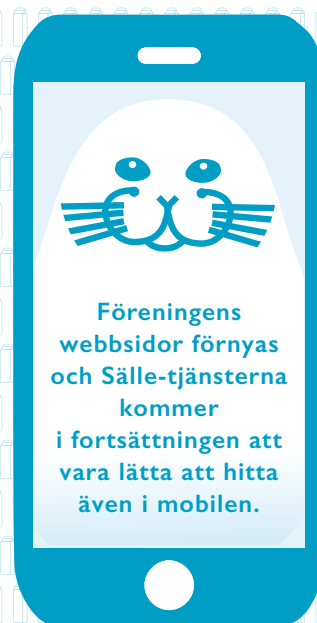
En av Håll Skärgården Ren rf:s flytande sugtömningsanläggningar kan rymma cirka 6 m³ toalettavloppsvatten. Denna mängd innehåller så mycket fosfor (3 kg) och kväve (15 kg) att den ger tillväxtpotential för cirka 3 000 kilo alger. På livligt trafikerade platser kan en full sugtömningsstation under sommarens lopp bli tömd upp till tre gånger.

UPPFÖLJNINGEN AV SUGTÖMNINGSSTATIONSANVÄNDNINGEN INTENSIFIERAS

Samarbetet mellan Håll Skärgården Ren rf och **Affecto** innebär att åtta nya sensorer kommer att monteras på HSR rf:s flytande sugtömningsanläggningar inkommande sommar. På det här sättet förmedlas informationen snabbare och servicepersonalen strävar till att reparera felet så fort som möjligt. Förra sommaren testades sensorena i två anläggningar i Skärgårdshavet och eftersom erfarenheterna var goda kommer verksamheten nu att utvidgas. Framöver kommer sensorer också att placeras ut i de övriga verksamhetsområdena. Med hjälp av dessa åtgärder strävar vi efter att snabba upp underhållet av anläggningarna, optimera deras placering och att i realtid få information om sugtömningsanläggningarnas skick med tanke på vår servicekarta. **S**

Algbelastningen i vattnet från en sugtömningsstation minskar i jämförelse med vikten av ca. 3000 mjölkförpackningar. Använd alltid septiktank – den enskilda individens effekt är inte bara en droppe i havet.

Det avlopp som en människa producerar under en dag ger i vattnet tillväxtpotential för 2,5 kg alger.*

*Källa: Slutrapporten till Håll Skärgården Ren rf:s och Åbo universitets gemensamma Tankvaktsprojekt.

Ansvarsfull och miljövänlig verksamhet

Vi fungerar på ett ansvarsfullt och miljövänligt sätt. All råmaterial som används vid tillverkningen av Jaakkoo-Taaras förpackningar är återvinningsbart. Ett väl fungerande miljösystem hjälper till att minska på miljöskador. Dessutom innefattar miljösystemet ISO 14001 egenskaper som alla kundsegment kan dra nytta av.

Håll Skärgården Ren

JT samarbetar med Håll Skärgården Ren rf, som arbetar med att skydda skärgårdsmiljön. Håll Skärgården Ren rf, sköter om båtarnas avfall genom att upprätthålla sopstationer och toaletter. Dessutom ordnar föreningen olika typer av projekt för att undersöka bland annat nedskräpningen i havet.

Uusi Puu –projekt

Vi är med i ett projekt, som främjar användningen av förnybara och återvinningsbara fiberbaserade förpackningsmaterial. Projektet finansieras huvudsakligen av Skogsstiftelsen.

ISO 14001

I miljösystemet ligger fokuset på avfallshandlingen, sorteringen, minskningen av avfallsmängden och energiförbrukningen. Boktryckeri- verksamheten styrs av flera olika lagar och förordningar om exempelvis återvinning och behandling av tryckplåt, tryckfärger och kemikalier.

PEFC

PEFC-märket ger en garanti på att fiberråmaterialet i produkten uppfyller kraven för ekologisk, social och ansvarsfull produktion.

Jaakkoo-Taara Oy

Runsalavägen 4, FI-20200 ÅBO
tfn 020 791 7600. www.jt.fi

SOPSORTERING FUNKAR PÅ STUGAN, I BÅTEN OCH TILL OCH MED I KANOTEN

TEXT: Miia Jylhä

Tidningspapper, metallprodukter, tegel, isoleringsmaterial, glasförpackningar och filtmaterial för pysselbruk – dessa är alla exempel på produkter som kan tillverkas av avfall som sorterats i hemmen. Genom återvinning kan man ersätta jungfruliga råmaterial och spara energi. Avfallets första etapp på färden mot att bli en ny produkt hänger på oss alla: bara korrekt sorterat avfall kan återvinnas.

Många sopsorterar hemma, men under semestern gör bristen på rutiner att den goda vanan faller i glömska. Sopsortering går dock att göra nästan överallt, i alla fall om man är beredd att anstränga sig lite och ta reda på var det finns mottagningsstationer.

RÄTT SORTERAT ÄR HÄLFTEN ÅTERVUNNET

Den kommunala avfallshanteringen i Finland är ett samspel och bygger på att avfallet sorteras där det uppkommer. Materialen kan mer effektivt återbördas i cirkulation om de ända från början hålls separata och rena. Bruna papperskassar som lagts tillsammans med returpappret ger upphov till färgfel hos det nya returfiberpappret och fönsterglas eller kärl i insamlingen av glasförpackningar kan i värsta fall förstöra hela det insamlade glaspartiet. Matrester i konservburkar luktar illa och ger upphov till andra hygienproblem först vid sopstationen och senare vid behandlingsanläggningen. Skrymmande avfall som lämnats på fel platser skräpar ner och förstör landskapet samt förorsakar massor av extraarbete och extrakostnader, som vi alla får betala för.

Farligt avfall på fel ställen kan redan i sig själv vara skadligt och hotar inom kort att dyka upp även på våra tallrikar och i vår inandningsluft. Avfall som sorterats i enlighet med anvisningarna kan däremot förädlas till nya produkter eller utnyttjas i energiproduktionen.

SKÄRGÅRDENS AVFALLSHANTERING ÄR ETT GEMENSAMT PROJEKT

I Finland varierar bestämmelserna om avfallshanteringen något beroende på kommunen. Ansvaret för invånarnas avfallshantering ligger dock huvudsakligen på kommunerna

och det är oftast kommunernas egna avfallsbolag som erbjuder tjänsterna. Exempelvis i största delen av Åbolands skärgård är det Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab som ordnar avfallshantering för både fast bosatta och sommargäster. Det brännbara avfallet samlas in per fastighet eller förs till gemensamma insamlingspunkter på de platser dit sopbilen inte kan ta sig. Det återvinningsbara avfallet (papper, metall, glasförpackningar, och ibland även kartong- och plastförpackningar) kan invånarna kostnadsfritt föra till Rinki-ekopunkter, dvs. insamlingsstationer som upprätthålls av producent-sammanslutningar, eller till det lokala avfallsbolagets kompletterande insamlingsstationer. För folk som rör sig till sjöss har HSR rf cirka 30 insamlingsstationer i Skärgårdshavet och servicefartyget M/S Roope bedriver ett nära samarbete med Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab.

Husbolag har sina egna insamlingar för olika fraktioner beroende på fastighetens storlek. Kartong- och plastförpackningar samlas inte in i de mest glesbebyggda områdena. Om man vill kan man dock föra dem till vilken insamlingsstation som helst i större bosättningscentra. Exempelvis Rauhala avfallscentral i Pargas och sorteringsstationerna på Korpo, Houtskär och Utö tar emot allt annat avfall som inte hör hemma bland blandavfallet. Den service som stationerna erbjuder kompletteras sommartid med den mobila Siira-insamlingen samt de insamlingar som görs med fartyg från öar och holmar och som genomförs i samarbete mellan Sydvästra Finlands Avfallsservice och HSR rf.

Företag, såsom hotell, semesterbyar och restauranger, ordnar sin egen avfallshantering i samarbete med företag inom avfallshanteringsbranschen. Hamnarna erbjuder tjänster även för båtfararna, eftersom de har en skyldighet att ordna sopsorteringsmöjligheter för sina kunder.

Det är dock upp till invånarna och turisterna att verkligen utnyttja de tjänster som erbjuds. Sydvästra Finlands Avfallsservice (www.lsjh.fi/sv/) ger närmare information om avfallshanteringstjänsterna i Åbolands skärgård. Du hittar mottagningsstationer i hela Finland via söktjänsten www.kierratys.info.

Farligt avfall kan inom kort hota att dyka upp även på våra tallrikar och i vår inandningsluft.

I butiken lönar det sig att välja produkter med mindre förpackningsmaterial och livsmedlen kan packas redan hemma i tvättbara askar som tar mindre utrymme också i båten.

/ HSR rf

ÅTERVINNINGSEKONOMI ÄR FRAMTIDEN!

Hushållens plaståtervinning har utökats från läskedrycksflaskor till alla typer av plastförpackningar som uppkommer i hemmen. I fråga om textilavfall försöker man med hjälp av ett riksomfattande samarbetsnätverk hitta nya industriella användningsmöjligheter. Därefter innehåller hushållens soppåsar inte längre många sådana produktgrupper som man ännu lätt kunde finna nya, egna återvinningskanaler för. Däremot kunde många av de avfallsfraktioner som redan nu samlas in sorteras mer noggrant och vidareförädlas ännu mer effektivt. Man kan också sporra återvinningen från andra hållet: genom att köpa produkter tillverkade av återvunnet material.

Vi har inte längre råd med en engångskonsumtion där vi kontinuerligt öser in nya naturresurser som sedan kasseras som avfall i andra ändan av tratten. Övergången till en hållbar ekonomi utgår framförallt från förändringar i produktionen och konsumtionen, men avfallshanteringen har också en viktig roll. Allt fler nya material kan ännu återvinnas allt mer effektivt så att deras värde bevaras allt bättre. Samtidigt har avfallshanteringen en viktig uppgift som portvakt: skadliga ämnen måste fås ur cirkulation, det är inte önskvärt att vad som helst återbördas till produktions- och konsumtionscykeln. Var en del av lösningen. Sortera rätt även på semestern! **S**

Skribenten **Miia Jylhä** är miljöutbildare vid Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab.

Tips för sortering till sjöss hittar du på föreningens hemsidor på avsnittet Miljökunskap.

KÄNNER DU IGEN?

Mörtfiskar

Svaren finner du på sidan 30.

Håll Skärgården Ren rf:s

NYA SÄLLE- PRODUKTER

Sälle-produkterna håller hög kvalitet och passar både i båten, på stugan, hemma eller som gåva. I tillverkningen har principerna om hållbar utveckling beaktats och vår strävan är att produkterna i så hög grad som möjligt ska vara av inhemsk tillverkning.

Genom att köpa en Sälle-produkt visar du att du bryr dig om hur naturen, sjöarna och vattendragen mår. Samtidigt stöder du HSR rf:s arbete, eftersom en betydande del av försäljningsvinsten styrs direkt till arbetet för en renare skärgårds- och insjömiljö.

3 5,00€

2 8,50€

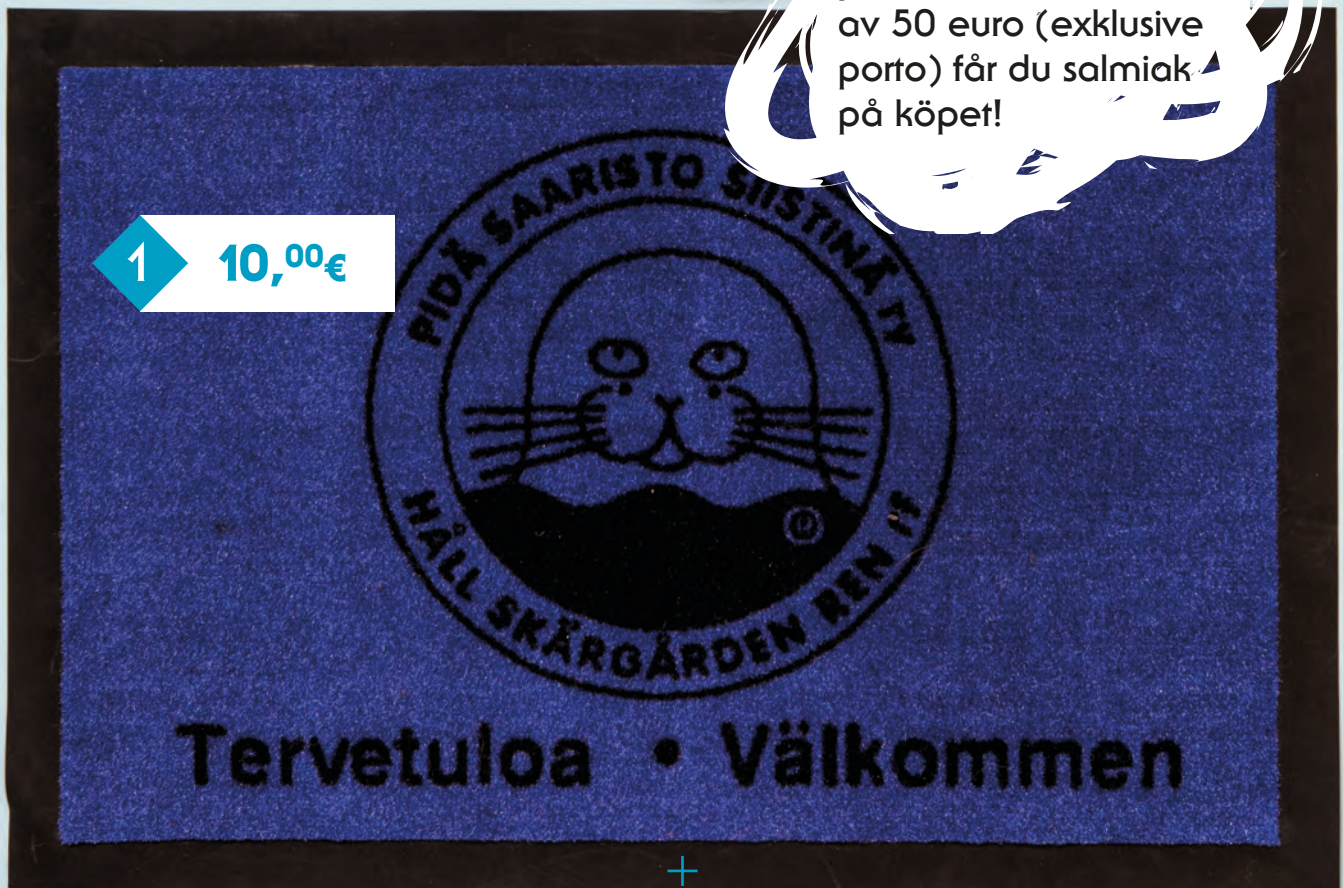
2 22,00€

ERBJUDANDE!

När du beställer Sälle-produkter till ett värde av 50 euro (exklusive porto) får du salmiak på köpet!

1 10,00€

1 Sälle-dörrmattan nu i ny färg!

Färgurvalet för den populära Sälle-dörrmattan har utökats med en blåsvart nyans. Den hållbara och högkvalitativa dörrmattan lämpar sig såväl i båten och på bryggan som på stugterrassen. Tack vare sin gummibotten hålls den på plats även under svåra väderförhållanden.

Mått: 39 x 58 cm

Färg: beige-svart och blå-svart

10,00€

2 Sälles handduk och badhandduk

Sälles handduksortiment har våren till ära utökats med en fräsch ljusgrå färg. De högklassiga handdukarna är tillverkade i 100 % organisk och rättvisemärkt bomull och har hyllats för Risto-Matti Ratias tidlösa design.

Handdukens mått:

50 x 70 cm

8,50€

Badhanddukens mått:

70 x 140 cm

22,00€

3 Sälles salmiak för goda stunder

Sälles inhemska salmiak är bra att ha hemma om man vill bjuda gäster på något gott eller för att ta med sig som gåbortspresent. Salmiakens är glutenfri och tillverkas för hand på en godisfabrik i Riihikoski.

Förpackningsstorlek: 120g

Tillverkare: Makeistehdas Makeidon

5,00€

Beställ Sälle-produkterna via vår webbshop:
www.roope-tuotteet.fi.

För försäljningen av de ljuvliga Sälle-produktern står
Design Hill Oy, www.designhill.fi, tfn 02 736 2266. design • hill

ÅTERFÖRSÄLJARE

Ett urval av Sälle-produkter finns också hos följande återförsäljare. En uppdaterad lista på återförsäljarna finns på HSR rf:s webbsidor.

Design Hill Oy, Halikko

Kotka Maretarium Oy, Kotka

Ocean Spirit, Åbo

Seapoint pohjoisranta, Helsingfors

Utö handel, Utö

HSR rf:s kontor i Åbo

HSR rf:s kontor i Nyslott

Sälle-hamnar:

Iniö hamn

Korpoström gästhamn

Nagu gästhamn

Porkala Marin

Puumala gästhamn

Örö

PROSAIL

PURJEHDUSTA
JA ELÄMÄÄ
PARHAIMMILLAAN

PROSAIL.FI

Huvudsponsorer

Affecto

BEWESHIP

Helvar

LOKALTAPIOLA

SARLIN

SUOMEN JALOMETALLIKIERRÄTYS

TURKU
ENERGIA

VIKING LINE

Sponsorer

datataito

otavamedia

PROSAIL

Rolls-Royce

ÅBO
SVENSKA
TEATER

Understödsmedlemmar

Aktia Bank Abp
Arkkitehtitoimisto Kasper Järnefelt Oy
Astrum Vene Oy
Audico Systems Oy
Aurakorro Oy
Baltic Yachts Oy Ab Ltd
Blue Ocean Oy
Bore Ltd
Botnia Marin Oy Ab
Botniosk Oy Ab
Christian Berner Oy
DataTaito Turku
Digia Commerce Oy
Eke-Finance Oy
Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy
Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiö
Ferraria Oy Ab
Finn-Marlin Oy Ltd
Finnlines plc
Folksam Skadeförsäkring

Garmin Nordic Finland Oy
Herrankukkaro Oy
Huiskulan Puutarha Oy
Idäntie Ky - Österled Kb
Inhan Tehtaat Oy Ab
ITpoint Oy
Jahasoft Oy
Karl Forsström Ab
Kone-Yijälä Oy
Lahnakoski Oy Ab
Leevene Oy
Lloyd's Register Emea
Lyyti Oy
Marinetek Finland Oy
Mercury
Metsähallitus
Mobimar Ltd.
Nordkalk Oy Ab
Oberthur Technologies Finland Segenmark Oy
Oili Jalonen Oy

Pernod Ricard Finland Oy
Profiweld Oy Ab
Raision Valmisasennus
Rausanne Oy
Saimaa Terminals Oy Ab
Savorak Oy
Scandi Yachts Ab Oy
Seaboost Oy
Stormossen Oy Ab
Strandcamping Larsmo Ab Oy
Sulkavan Suursoudut
Suomen Akkukeräys Oy
Tallink Silja Oy
TerhiTec Oy
Turun Seudun Osuuspankki
Uudenmaan virkistysalueyhdistys
Venemaailma Turku
Wikro Marin

Vi tackar!

Vi tackar alla medlemmar, företag, föreningar och båtklubbar som stött HSR rf:s verksamhet.

Håll Skärgården Ren rf:s verksamhet finansieras genom medlemsavgifter, statsunderstöd från miljöministeriet samt medelanskaffning från företag, samfund och privatpersoner. Med hjälp av stöd och donationer behåller vi vår värdefulla skärgårds- och insjömiljö ren och snygg samt främjar möjligheten till att miljövänligt röra oss till sjöss.

Donationerna kan, om så önskas, användas för ett särskilt vattenområde eller ett särskilt objekt.

Ni som vill stöda oss, vänligen kontakta generalsekreterare **Aija Kaski**, tel 040 528 7145 eller aija.kaski@pssry.fi.

Mer information om att donera och att stöda finns på vår nätsida: www.hallskargardenren.fi/sv/stod_vart_arbete

Rätta svar till *Känner du igen-uppgiften på s. 27: 1. Sutare, 2. Mört, 3. Braxen, 4. Löja, 5. Asp, 6. Björkna*

ADMINISTRATION SÖDRA-FINLAND

Puolalagatan 1, 20100 Åbo

kansli tfn 02 274 5500 | salle@pssry.fi

generalsekreterare Aija Kaski

tfn 040 528 7145 | aija.kaski@pssry.fi

kanslisekreterare Merelle Ahlman

(moderskapsledig)

organisationssekreterare Katriina Murto

tfn 050 5985181 | katriina.murto@pssry.fi

projektledare Hanna Haaksi

tfn 050 302 2661 | hanna.haaksi@pssry.fi

projektkoordinator Jenny Gustafsson

tfn 050 556 9271 | jenny.gustafsson@pssry.fi

informatör Veera Säilä

tfn 040 455 27 98 | veera.saila@pssry.fi

informatör Nora Forsman (moderskapsledig)

servicefartyg Roope

fartygets befälhavare Okko Salo

tfn 0400 372 379 | okko.salo@pssry.fi

BOTTNISKA VIKEN

servicefartyg Roope-Botnia

fartygets befälhavare Göran Ahlstrand

tfn 050 557 5022 | goran.ahlstrand@pssry.fi

INSJÖ-FINLAND

Schaumanintie 5, 57230 Nyslott

tfn 015 514 648 | roope.jarvisuomi@pssry.fi

distriktschef Eeva Taimisto

tfn 0400 555 098 | eeva.taimisto@pssry.fi

distriktssekreterare Veli-Matti Hartikainen

tfn 045 773 47989 | veli-matti.hartikainen@pssry.fi

SAIMEN

servicefartyg Roope-Saimaa

fartygets befälhavare Jukka Innanen

tfn 0400 165 635 | roopesaimaa@pssry.fi

PÄIJÄNNE

servicefartyg Roopetar

fartygets befälhavare Jouni Liukkonen

tfn 040 755 3413 | roopetar@pssry.fi

BIRKALAND

distriktsansvarig Yrjö Silvennoinen

tfn 0400 700 405 | pirkanmaa@pssry.fi

ÖSTRA FINSKA VIKEN

Administreras från Åbo tfn 02 274 5500

SÄLLE-PRODUKTER

försäljning och produktinformation

Design Hill Oy | Vaskiovägen 418, Halikko

tfn 02 736 2266 | info@designhill.fi

www.designhill.fi

www.roope-tuotteet.fi

YHTEISVOIMIN KOLMANTEEN KAMPANJAKAUTEEN!

Kolmannen Kalusto kuntoon -kampanjakauden tavoitteena on kerätä varoja myös Saimaan, Pohjanlahden ja Päijänteen vesistöillä operoivien huoltoalusvanhukseimme kunnostamiseen ja uusimiseen. Lahjoittamalla Kalusto kuntoon -kampanjaan autat pitämään vesistöt siisteinä jatkossakin.

Lue lisää kampanjasta ja sen etenemisestä
www.pidasaaristosiistina.fi/kalustokuntoon

LÄHETÄ TEKSTIVIESTI

5€ ALUS numeroon 16588. Viestin hinta on 5€
10€ ALUS numeroon 16588. Viestin hinta on 10€
20€ ALUS numeroon 16588. Viestin hinta on 20€

MED GEMENSAMMA KRAFTER MOT DEN TREDJE KAMPANJPERIODEN!

Målsättningen för den tredje Fixa flottan-kampanjperioden är att samla in medel för förnyande och reparation av de föråldrade servicefartygen i Saimen, Bottniska viken och Päijänne. Genom att donera till Fixa flottan-kampanjen, hjälper du till att hålla vattendragen rena även i fortsättningen.

Läs mera om kampanjen och om dess gång på
www.hallskargardenren.fi/fixaflottan

SKICKA TEXTMEDDELANDE

5€ ALUS till numret 16588. Meddelandet kostar 5€
10€ ALUS till numret 16588. Meddelandet kostar 10€
20€ ALUS till numret 16588. Meddelandet kostar 20€

